

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»
ВГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра практики англійської мови та методики викладання
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іноземної та української філології
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали VII Міжнародної
науково-практичної конференції

Рівне
2022

ББК 81.0

C91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександровна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан філологічного факультету (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 15 лютого 2022 року, Рівне. – 263, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 24.02.2022 р.).

До збірника увійшли матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Байло Ю. В., Богачик М. С.	7
До питання вербалізації концепту	
Літкович Ю. В., Дзенік К. Є.	10
The language of advertising	
Мялковська Л. М.	12
Структурні типи та стилістичні функції порівнянь у художньому	
тексті Г. Сенкевича	
Потапчук С. С.	16
Мовний етикет як соціально-лінгвістичне явище та його основні функції	
Сіваєва О. С.	21
Words Associated with HEALTH: Technology Students' Point of View	

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Алексієвець О. М.	24
Persuasive power of prosodic features in English political discourse	
Бігунов Д. О.	26
До питання мовленневого впливу	
Бігунова С. А.	28
Номінація та спроби її класифікації	
Вер'ювкіна О. Є, Гонтар В. Є.	34
Функціональний аналіз образних порівнянь в англомовному та	
українському політичних дискурсах	
Вовчук Н. І.	39
Історія та література: історичні постаті в історичних романах	
російського письменника В.Пікуля	
Войтенко І. Г., Гуменюк А. Ю.	46
Економічні стереотипи у англомовній картині світу	
Киселюк Н. П.	48
Екологія спілкування крізь призму етикетних комунікативних норм	
Киселюк Н. П., Городь А. О.	51
Новітня лексика в англійських економічних текстах та їх переклад	
українською мовою	

Купцова Т. А., Колієва І. А.	54
Вплив іншомовних запозичень на мовні трансформації	
Нестерук С. М.	56
Образ злочинця у жіночих детективах Гіліан Флінн «Темні таємниці» та Елізабет Джордж «Гіркі плоди смерті»	
Остапіна К., Воробйова І. А.	59
Особливості сучасного англомовного детективу та його перекладу (на прикладі перекладу Володимиром Горбатьком роману Дена Брауна «Цифрова фортеця»)	
Пилипюк Л. А., Хома Х. О.	70
Граматичний аспект вивчення іноземної мови	
Приходько В. Б., Середа Ю. О.	72
Роль кольоропозначень в міжкультурній комунікації	
Самборська І. М.	75
Афоризм как лингвокультурный феномен	
Синевич Б. М.	83
Націотворча функція мистецтва як інтерпретаційна стратегія концепції Є. Маланюка	
Стернічук В. Б.	87
Знакові коди оповідної техніки Макса Фріша	
Стернічук В. Б., Бубало Д. В.	89
Феномен інтертексту : шифри і маркери	
Тиха Л. Ю., Мартинюк К. В.	91
Епітети як засіб творення художніх образів в авторському тексті (на матеріалі роману «Схід» Анджея Стасюка)	
Шкляєва Н. В., Видиш К. В., Шкляєва І. О.	94
Специфіка казок про тварин в народній прозі Західного Полісся та західної частини Волині	
Шульжук Н. В.	96
Прагматінгвістичні виміри конфлікту як деструктивної мовленнєвої взаємодії	

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.	100
Aktuelle Probleme des Deutschunterrichts	
Бляшевська А. В., Дмитренко Н. С., Федорець М. А.	102

Developing Communicative Competence at the Lessons of Languages
in Primary School in the Process of Blended Learning

Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О.	106
Особливості організації освітньої діяльності учнів з іноземної мови на початковому етапі навчання в НУШ	
Голембієвська М. В.	112
Використання та роль мобільного телефону як навчального засобу на уроках іноземної мови	
Івашкевич Е. Е., Ляшенко Л. В.	116
Educational and Cognitive Motives of Students at the English Language	
Івашкевич Е. З., Яцюрик А. О.	129
The Problem of Managing Pupils' English Language Classroom as One of the Central Problems of English Methodology	
Касаткіна-Кубишкіна О. В., Фрідріх А. В.	144
Knowledge Check and Assessment in E-Learning	
Король О. Ю.	148
Successful Public Speaking as an Important Skill in Learning a Foreign Language	
Кукла О. В.	153
Розвиток гнучких метанавичок (soft skills) в іншомовній освіті	
Лавринюк І. М., Пархоменко О. Т.	164
Використання дистанційного навчання під час вивчення іноземних мов	
Лобанова С. І., Павленко С. В.	166
Формування комунікативної компетенції у студентів при вивченні іноземної мови в технічних ЗВО	
Максимчук Т. В., Лавринюк І. М.	168
Впровадження елементів stem-освіти на заняттях англійської мови	
Михальчук Н. О., Ніколайчук Г. І.	172
The Ways of the Developing of Teenagers' Sovereignty: to the Problems of the Methodology of Teaching Foreign Languages	
Михальчук Н. О., Харченко Є. М.	187
Auto-suggestive Ways of Teaching English at School	
Набочук О. Ю.	201
The Ways of the Developing of English Teachers' Creativity	
Перішко І. В., Білоус Т. М.	216
Tolerance Education in the Context of Cross-Cultural Communication	
Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В.	219

Discussion as a Method of Forming Communication Skills
in English Classes at Technical Universities

Станіславчук Н. І. 221

The Етична компетентність майбутнього вчителя іноземної мови
як предмет педагогічного дослідження

Третьякова К. В., Литвин І. Л. 224

Розвиток іншомовної комунікативної компетенції при холістичному
підході на заняттях з екстреної допомоги (Emergency Care)

Філюк Т. О. 228

Принципи побудови змісту шкільних підручників з іноземних мов

Хупавцева Н. О., Івашкевич Е. Е. 231

The Ways of Organizing Facilitative Interaction at the English Lessons
at School

**СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ**

Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л. 246

The Application of Some Social Networks in Learning Foreign Languages

Ковальчук О. М. 249

Інтерактивні практичні заняття-конференції у процесі вивчення
іноземної мови

Ковальчук О. М., Марчак М. Л. 253

Реалізації інноваційної діяльності у закладі вищої освіти

Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В. 255

Als Fremdsprache Deutsch wählen

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ..... 259

*Ірина Самборська,
(Рівне, Україна)*

АФОРИЗМ КАК ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫЙ ФЕНОМЕН

Характерным для современной лингвистики является изучение языковых единиц через призму человеческого фактора. Такая антропологизация науки обусловила актуальность возникновения лингвокультурологии — самостоятельной отрасли лингвистики, оформившейся в 90-е годы XX в. и имеющей своим объектом и язык и культуру, находящиеся в диалоге, взаимодействии, а предметом — «культуроносные» языковые единицы, особое место среди которых занимают афоризмы — национально-маркированные единицы языка, включающие в себя идеоэтническое содержание — идеи, взгляды, представления, обусловленные спецификой национальной истории, культуры.

Цель данной статьи и состоит в том, чтобы раскрыть своеобразие афоризма как лингвокультурного феномена, определить средства объективации его национально-культурной семантики.

Афоризмы всегда привлекали внимание ученых и становились объектом исследования многих наук — философии, психологии, риторики, литературоведения и др. Также афоризм неоднократно анализировался и с позиций лингвистической науки, причем во многих аспектах в силу своей неоднозначной природы.

Анализ научных исследований позволяет сделать вывод о том, что афоризм — это общефилологическое понятие, специфический жанр словесного творчества, который в единстве формы и содержания представляет собой интересный объект изучения и определяется как короткое высказывание, которое в художественной форме выражает законченную мысль автора. При этом присущие афоризму признаки обеспечивают его влияние на сознание людей глубиной мысли, на эстетические чувства — красотой, отточенностью формы, на память — краткостью и меткостью, что обуславливает pragматический эффект таких высказываний. Кроме того, в языкоznании сторонники «широкого» понимания фразеологии (Л.А. Булаховский, А.А.

Реформатский, О.И. Ефимов, Е.М. Галкина-Федорук, В.Л.Архангельский, Н.М.Шанский и др.) рассматривают афоризмы в ее составе как один из типов фразеологизмов – фразеологические выражения из-за их воспроизводимости, которая обеспечивается многоярусной стойкостью их элементов: лексической устроенностью, состоящей в сохранении инвариантного словарного состава; синтаксической устроенностью, проявляющейся в неизменности фраземной модели; семантической и функциональной устроенностью, которая состоит в общенародном использовании афоризмов.

Однако не все лингвисты едины в понимании афоризма как объекта языкоznания. Так, Е. М. Верещагин, характеризуя афоризм как воспроизводимую фразу с постоянным значением и составом, не рекомендует отождествлять их с фразеологизмами в силу того, что фразеологические единицы выступают как знаки понятий и поэтому содержательно эквивалентны словам, а афоризмы, обладая, как и слова и фразеологизмы, номинативной функцией, являются знаками, названиями ситуаций, суждений и семантически эквивалентны предложениям [2, 92].

В данное время существует также тенденция рассматривать афоризм как тип малоформатного текста и как тип высказывания, владеющего семиотическим и коммуникативным статусом [1; 5].

Итак, афоризм как языковая единица представляет собой краткое, коммуникативно-ориентированное высказывание, которое выражает определенную глубокую и обобщенную мысль, имеет автора, отличается художественно изящной и завершенной формой, а также pragматическим потенциалом, для реализации которого используется широкий спектр прежде всего экспрессивных ресурсов языка, часто имеющих этнокультурную специфику.

Афоризм способен отражать мировосприятие его автора, что является характерным лингвокогнитивным признаком этого феномена. Изучение афоризмов, принадлежащих к одной лингвокультуре, способно дать

представление о национальной картине мира, а значит, и о менталитете конкретного этноса.

Русская афористика как составная часть русской литературы с ее постоянными раздумьями над «вечными вопросами», с которыми чаще всего и связана тематика афоризмов, представляет интересный объект исследования, в частности афоризмы таких писателей как А.С. Грибоедов, И.А. Крылов, А.С. Пушкин, М.Ю. Лермонтов, Л.Н. Толстой и других классиков XIX - начала XX ст. – эпохи стремительного развития науки, искусства, литературы, когда этот жанр был доведен до совершенства и получил широкое распространение.

Если по своим истокам языковой афоризм отражает индивидуальный опыт, то, как правило, заслуживающий общественного признания. Ведь «жизненная сила, широта воздействия классической литературы в наши дни дает нам основания утверждать: Пушкин, Гоголь, Некрасов, Толстой, Достоевский, Чехов не только близки нам, они – наши современники» [2, 96].

Таким образом, афоризм, фиксируя коллективный опыт людей, наряду с номинативной, выполняет кумулятивную функцию – фиксации, хранения и передачи большого объема информации о постигнутой обществом действительности. Поэтому афоризмы как важный источник страноведческой информации накапливают в своем содержании не только человеческий опыт: они отражают также условия жизни народа-носителя языка, его историю, культуру, географию страны, например:

«Москва... как много в этом звуке

Для сердца русского слилось!

Как много в нем отозвалось!».

А.С. Пушкин [3, 210].

«Какой же русский не любит быстрой езды?».

А.С. Грибоедов [3, 333].

«И дым Отечества нам сладок и приятен!».

А.С. Грибоедов [3, 210].

Поскольку афоризмы накапливают в своем содержании и коллективный опыт народа, и особенности его национальной культуры, то каждый из них (или, во всяком случае, большинство) является как бы представителем более широкого контекста. При этом кумулятивная функция афоризмов выступает в двух отношениях. Во-первых, они отражают национальную культуру нерасчлененно, комплексно, всеми своими элементами, взятыми вместе, то есть как цельные знаки. Например, как знак ситуации афоризм Н.И. Некрасова «Кому на Руси жить хорошо» [3, 173] имеет смысл «довольных жизнью немного, так живут избранные». Во-вторых, афоризмы отражают национально-культурный компонент языка единицами своего состава: так, в данном изречении национален топоним Русь, а сама фраза в буквальном прочтении основывается на знании всеми русскими того факта, что после отмены в царской России крепостного права (вскоре после которого была написана поэма) крестьяне стали свободными лишь формально, а хорошо жили, как и прежде, представители помещичьей Руси.

Среди страноведчески ценных единиц в составе афоризмов выделяются безэквивалентные и фоновые слова, которые группируются на основе своего происхождения или тематической принадлежности.

В исследуемых афоризмах можно выделить следующие группы таких слов:

1) топонимы, часто содержащие коннотации историко-социального плана, связанные с воинской славой русского оружия:

«Было дело под Полтавой!».

А.С. Пушкин [3, 64].

2) антропонимы, обладающие яркой национально-культурной семантикой, поскольку их значение прямо производно от истории и культуры русского народа:

«Ох, тяжела ты, шапка *Мономаха*».

А.С. Пушкин [3, 256].

«Мы все глядим в *Наполеоны*».

А.С. Пушкин [3, 199].

3) зоонимы, клички животных, передающие национальное восприятие и представления о «характере» прототипа. Примечательно, что часто такие наименования подаются в сопоставлении, контрасте :

«Пой лучше хорошо *щегленком*,

Чем дурно *соловьем*».

И.А. Крылов [3, 271].

«Ай, *Моська*! знать, она сильна,

Что лает на *слона*».

И.А. Крылов [3, 14].

«А *Васька* слушает да ест».

И.А. Крылов [3, 10].

«*Орлам* слuchается и ниже *кур* спускаться,

Но *курам* никогда до облак не подняться».

И.А. Крылов [3, 250].

4) историзмы, которые используются как в прямом значении, так и переносном, утрачивая при этом собственно исторический характер и закрепляясь в качестве морально-оценочных обозначений:

«В *карете* прошлого никуда не уедешь».

М. Горький [3, 39].

«*Богатыри* – не вы».

М.Ю. Лермонтов [3, 409].

«Минуй нас пуще всех печалей

И барский гнев и барская любовь».

А.С. Грибоедов [3, 205].

5) наименования предметов и явлений национального традиционного быта:

«Кому бублик, а кому дырка от бублика».

В.В. Маяковский [3, 449].

«Произнесенное метко, все равно что
писанное, не вырубливается топором».

Н.В. Гоголь [3, 39].

«Не знал, чего хотелось: не то конституции,
не то севрюжини с хреном».

М.Е.Салтыков-Щедрин[3, 288].

«Беда, коль *пироги* начнет печи сапожник,
А *сапоги* тачать пирожник».

И.А Крылов [3, 23].

«Около хорошего человека потрешься – как медная
копейка о серебро –

и сам за *двугривенный* сойдешь...»

М. Горький [3, 63].

6) стилистически окрашенная лексика (славянизмы, архаизмы, разговорные и просторечные слова):

«Все куплю – сказало злато;

Все возьму – сказал *булат*».

А.С. Пушкин [3, 63].

«О любви в словах не говорят,

О любви вздыхают лишь украдкой,

Да глаза, как яхонты, горят».

С.А. Есенин [3, 179].

«Язык и золото – вот наш кинджал и яд».

М.Ю Лермонтов [3, 44].

«Неуважение к предкам есть первый

признак безнравственности».

А.С. Пушкин [3, 74].

Изречения с такими словами хранят и передают большой объем зафиксированной обществом информации о русской действительности.

С кумулятивной функцией афоризмов связана еще одна, непосредственно управляющая, направляющая, воздействующая, а в отдельных случаях и воспитывающая, формирующая личность, – директивная функция.

Ведь фиксируя опыт народа, его оценку жизни, афоризмы воспроизводятся, используются в речи, во-первых, для того чтобы вызвать, стимулировать или исправить поведение того, к кому обращаются, или, во-вторых, чтобы оправдать, мотивировать собственное.

Напр.: «Быть сильным хорошо,

Быть умным лучше вдвое».

И.А. Крылов [3, 165].

«Хозяин тот, кто трудится».

М. Горький [3, 133].

«Важно не количество знаний, а качество их».

Л.Н. Толстой [3, 110].

Наблюдения показали, что среди афоризмов значительное количество таких, у которых директивная функция выступает на первый план, что обусловлено выражением общественного мнения, максимальной авторитетностью их значения для определенной этнической общности:

«Знание без нравственной основы –
ничего не значит».

Л.Н. Толстой [3, 89].

«Чтение – вот лучшее учение».

А.С. Пушкин [3, 381].

«Глаголом жги сердца людей».

А.С. Пушкин [3, 103].

«Всякий человек сам себя воспитывать должен».

И.С. Тургенев [3, 345].

Таким образом, афоризму как языковой единице присуща культурная коннотация – «социальная, эмоциональная и эмоционально-образная значимость языкового знака для той или иной лингвокультурной общности» [4, 24], поэтому для него характерна не только номинативная функция, но и кумулятивная и директивная. Соединение опыта, мудрости, национально-культурной семантики афоризмов с присущей им эстетической функцией обуславливает их широкую употребляемость, воспроизводимость и авторитетность. Именно умелое сочетание номинативного значения афоризмов с неноминативной информацией, то есть афористическим фоном, составляет специфику их семантики, их высокую страноведческую информативность, а тем самым и значимость как лингвокультурного феномена, дальнейшее изучение которых остается важным и актуальным для современной лингвистики.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ваганова Е. Ю. Афоризм как тип текста в аспекте интертекстуальности: на материале немецкого языка: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Калининград, 2002. 261 с.
2. Верещагин Е. М., Костомаров В.Т. Язык и культура: Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. Москва: Русский язык, 1983. 259 с.
3. Золотой словарь афоризмов. Минск: Харвест, 2000. 416 с.
4. Мамонтов А. С. Язык и культура: сопоставительный аспект изучения. Монография. М.: ИЯ РАН, 2000. 187с.
5. Наличникова И. А. Афоризм как жанр, малоформатный текст и универсальное высказывание. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2016. № 4(58): в 3-х ч. Ч. 3. С. 121-123.

УДК 821.161.2.09

*Братислава Синевич,
(Рівне, Україна)*

**НАЦІОТВОРЧА ФУНКЦІЯ МИСТЕЦТВА ЯК ІНТЕРПРЕТАЦІЙНА
СТРАТЕГІЯ КОНЦЕПЦІЇ ЄВГЕНА МАЛАНЮКА**

Літературознавча спадщина Євгена Маланюка – репрезентативне і осмислене явище із своєрідною ідейно-естетичною самобутністю, що передбачає розмову про доволі насичені та глибокі проблеми. Зосереджуючись на національній специфіці художньої літератури, теоретичних аспектах творчого процесу, значенні категорії літературного стилю, дослідник створив певну мистецьку філософію, що реалізувалася в літературно-теоретичну концепцію.